

محاسبات داروسازی

مقدمه:

در کشورهای پیشرفته در زمینه داروسازی، رشته‌ای بنام hospital pharmacy وجود دارد. متخصصین این رشته یعنی «داروسازان بیمارستانی» شاید تا حدودی با شکل «آرمانی» داروسازی که در ذهن هر داروساز ایرانی وجود دارد، انطباق داشته باشند. در غیاب چنان «داروسازی» بخشی از توان «پزشک» از دست میرود، در عوض حضور او مشکلات بسیاری را از پیش پای طبیب بر میدارد. «هاسپیتال فارماسیست» وظیفه دارد به پزشک در موارد زیر یاری رساند:

انتخاب مناسبترین دارو برای بیمار و تشخیصی که طبیب بر آن صحنه گذاشته، تعیین شکل داروئی مطلوب، گاه تلفیق و امتزاج چند دارو به منظور اخذ نتیجه درمانی بهتر و بالاخره محاسبه مقادیر کافی دارو برای هر بیمار با توجه به وضعیت عملکرد کلیه، کبد و قلب بیمار و نیز در مواردی با ملاحظه فرمول خون و عوامل متغیر دیگر.

در کشور ما علیرغم اینکه همکارانی داریم که در بیمارستانها آمادگی انجام وظیفه سنگین فوق را (تا حدودی و البته بدون یدک کشیدن عنوان آن) دارند، چون داروسازان دیگر - اگر نه مورد بی مهری - که گاه کم توجهی قرار میگیرند ولی دیده شده که هرگاه از آنها یاری خواسته‌اند با روی گشاده به میدان آمده و با استفاده از امکانات موجود نسبت به همکاری پزشک خود و در نهایت به بیماری دردمند، مساعدتهای لازم را عرضه داشته‌اند.

ماهنامه داروئی «رازی» با گشودن بابی تازه تحت عنوان «محاسبات داروسازی» سر آن دارد که هر ماه با طرح دو سه «مسئله» که گاه میتواند حتی در سطح داروخانه‌ها هم کاربرد داشته باشد به تقویت این وجه کاربردی همکاران داروساز همت گمارد. همکاران علاقمند باید مسائلی را که مطرح میشود با استفاده از مهارت خود و محاسبات ریاضی حل کنند. در هر شماره مسائلی مطرح میشود که پاسخ آن در شماره بعد ماهنامه از نظر مبارکتان خواهد گذشت، در عین حال که مسائل تازه‌ای نیز ارائه خواهد گردید. لطفاً ما را از دریافت نظریات و ارشادات خود محروم نفرمائید. برخورد فعال شما با نشریه خودتان به پویایی آن کمک نموده آنرا در جهت اعتلای حرفه داروسازی پیش خواهد راند.

مسئله ۱: در ویالی ۵۰ میلی‌گرم از داروئی وجود دارد. بآن ۱۰ میلی لیتر حلال اضافه کرده و تکان می‌دهیم. حساب کنید محتوی ویال را باید در چند میلی لیتر دکستروز ۵٪ حل کنیم تا غلظت محلول اینفیوژن داخل وریدی برابر ۱/۰ میلی گرم در میلی لیتر باشد.

مسئله ۲: در یک بطری پودر آنتی بیوتیک وجود دارد که اگر بآن ۹۰ میلی لیتر آب اضافه شود سوسپانسیون حاصله ۲۵۰ میلی گرم در هر ۵ میلی لیتر (قاشق مرباخوری) آنتی بیوتیک خواهد داشت. اگر بجای ۹۰ میلی لیتر اشتباهاً ۶۰ میلی لیتر آب اضافه شود هر قاشق مرباخوری چند میلی گرم آنتی بیوتیک خواهد داشت.